

LATVIJAS VALSTS ARHĪVA 2007. gada darba pārskats.

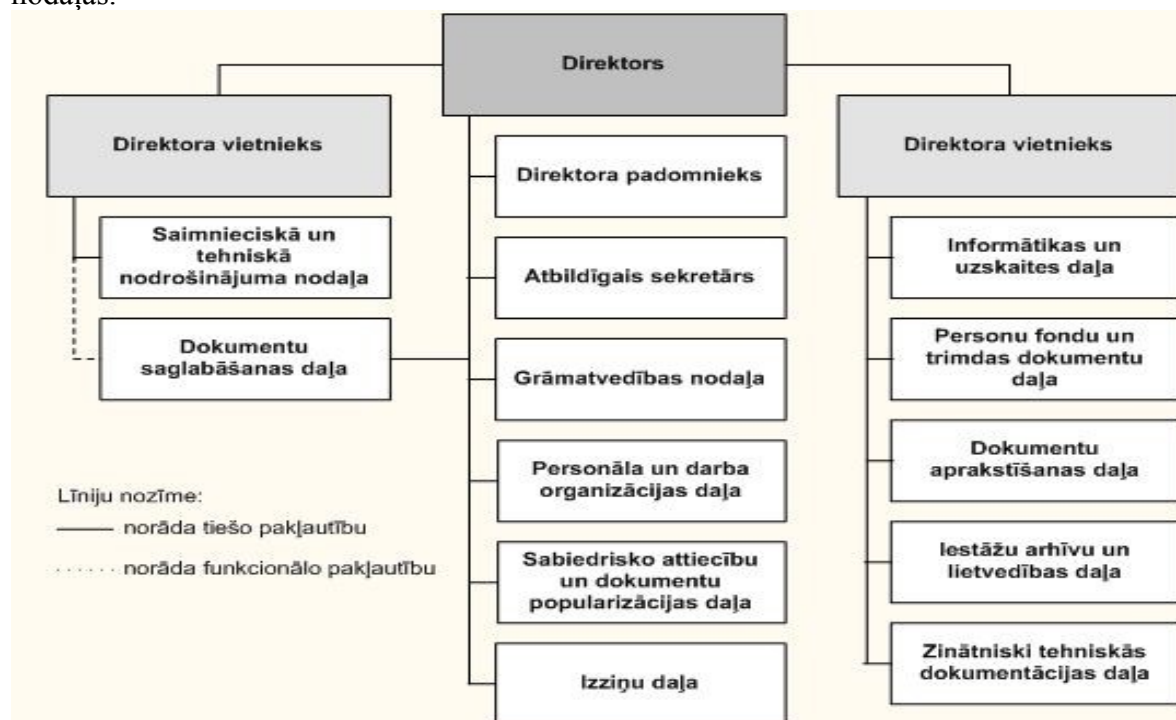
1. Pamatinformācija.

Latvijas Valsts arhīvs (turpmāk tekstā – arhīvs) ir Latvijas Valsts arhīvu ģenerāldirekcijas (turpmāk tekstā – VAĢ) padotības iestāde. Arhīvs darbojas saskaņā ar Latvijas Republikas likumu “Par arhīviem”, citiem LR normatīvajiem aktiem, starptautisko tiesību normām nacionālā dokumentārā mantojuma aizsardzības un informācijas pieejamības jomās. VAĢ normatīvajiem dokumentiem, LVA nolikumu.

Arhīvs izveidots 1961. gada 30. decembrī ar Latvijas PSR Ministru Padomes lēmumu par jauna arhīva dibināšanu Latvijā, ko nosauca atbilstoši tālaika prasībām - Centrālais Valsts Oktobra revolūcijas un sociālistiskās celtniecības arhīvs (CVORA). Jauns posms arhīva dzīvē sākas pēc Latvijas neatkarības atgūšanas. 1991. gada 26. martā pieņemtais likums “Par arhīviem” mainīja arī arhīvu nosaukumus. CVORA tika pārdēvēts par Latvijas Valsts arhīvu. Saskaņā ar likumu “Par arhīviem” arhīvam ir sekojoši darbības uzdevumi:

- valsts, pašvaldību, nevalstisko organizāciju un uzņēmumu arhīvu uzraudzība;
- valsts, pašvaldību, dažādu privāto juridisko un fizisko personu arhīvu un arhīva kolekciju uzkrāšana;
- valsts dokumentu saglabāšana, šis uzdevums ietver sevī kā dokumentu fizisko saglabāšanu tā arī preventīvos pasākumus dokumentu aizsardzībai;
- dokumentu pieejamības nodrošināšana: uzdevums ir ļoti plašs un tas nozīmē gan pareizu un precīzu un mūsdienām atbilstošu visu arhīvā esošo dokumentu uzskaites veikšanu, gan arī informācijas pakalpojumu sniegšanu arhīva klientiem.

Arhīva uzdevumus un no tiem izrietošās funkcijas veic deviņas arhīva daļas un divas nodaļas.

2. Arhīva darbības rezultāti.

2.1. arhīva rezultatīvie rādītāji:

Rezultatīvie rādītāji	2007.g.	
	gads	izpilde
1.Iestāžu skaits	1	1
2.Amata vietu skaits	137	137
3.Apmeklējumi arhīvā	5000	6640
4.Valsts arhīvā pieņemtas glabāšanas vienības	80447	86718
Galvenie darbības rezultāti un rādītāji		
1.Visu arhīva fondu fiziski glabājamo vienību skaits	2733000	2853238
2.Sabiedrībai pieejamais dokumentārā mantojuma īpatsvars(%)	100	100
3.Sabiedrībai izsniegto arhīva izziņu skaits	2800	3932

2.2. 2007.gada prioritātes:

2007.gada prioritātes bija :

1. dokumentu saglabāšanas jomā – dokumentu saglabāšanas nodrošināšana;
2. dokumentu aprakstīšanas jomā – lietu pieejamības nodrošināšana, lietu aprakstu pilnveidošana, t.sk. lietu virsrakstu tulkošana uz latviešu valodu, datu bāzes veidošana par represētajiem Latvijas iedzīvotājiem;
3. dokumentu uzkrāšanas un uzraudzības jomā –uzraudzības darbs un metodiskā palīdzība dokumentu aprakstīšanā (2003.g.) iestādēm, sadarbības attīstība ar nevalstiskajām organizācijām, metodiskās palīdzības sniegšana; LPSR perioda dokumentu pieņemšana valsts glabāšanā;
4. dokumentu popularizācijas jomā – grāmatas “Aizvestie. 1949.gada 25.marts” izdošana 2 sējumos, latviešu un tekstu tulkojumiem angļu valodās, grāmatas “Aizvestie.1941.gada 14.jūnijs otrā izdevuma sagatavošana un izdošana, brošūras “Pirmā masveida Latvijas iedzīvotāju deportācija.1941.gada 14. jūnijs” sagatavošana un izdošana latviešu un angļu valodās;
5. pakalpojumu jomā – vispusīgas informācijas sniegšana klientiem.

2.3.darbības rezultātu izpilde:

0.apakšprogramma. Normatīvo aktu izstrāde un ieviešana.

2007.gada veikta ierēdņu amatu aprakstu aktualizācija. Saskaņā ar novērtēšanas rezultātiem, tika precizēti darbinieku pienākumi un atbildība. Papildināti un precizēti Saimnieciskā un tehniskā nodrošinājuma nodaļas vadītāja, tā vietnieka un darba aizsardzības inženiera amata apraksti.

Lai nodrošinātu iekšējo normatīvo aktu savlaicīgu pārstrādi un aktualizāciju, regulāri tika apzināti jaunie ārējie normatīvie akti.

2007.gadā tika izstrādāti un izdoti šādi iekšējie normatīvie akti:

- LVA mājas lapas aktualizācijas kārtība;

- Grozījumi 1997.gada 2.aprīļa norādījumos “Lietu un dokumentu pieprasīšanas un izsniegšanas kārtība”;
- Instrukcijas darbam ar aprakstīšanas programmu;
- Grozījumi Latvijas Valsts arhīva darba kārtības noteikumos;
- Ugunsdrošības instrukcija, veicot darbus ar uguni;
- Instrukcija rīcībai ar ugunsdrošības iekārtu „*Mavi Gard*” arhīva ēkā Bezdzelīgu ielā 1;
- Apsargājamā objekta apsardzes noteikumi;
- Ievada instrukcija darba aizsardzībā un ugunsdrošībā;
- Ugunsdrošības instrukcija;
- Darba aizsardzības instrukcija darbam ar papīra smalcinātāju;
- Arhīva civilās aizsardzības plāns;
- Rīcības plāns ugunsgrēka gadījumā;
- Riska faktoru noteikšana, novērtēšana un novēršanas plāns.

Arhīva speciālisti piedalījās intervijās projekta “Valsts vienotā arhīvu informācijas sistēma” sagatavošanā, arhīva pārstāvji piedalījās VVAIS iepirkuma komisijas, Tieslietu ministrijas darba grupas par Notāru reģistra izveidi darbā.

Metodiskās un ekspertīzes komisijas darbs:

2007.gadā notika 15 Metodiskās un ekspertīzes komisijas sēdes. Metodiskā un ekspertīzes komisijā tika izskatītas 15 nomenklatūras, 7 iestāžu dokumentu sakārtošanas, 9 dokumentu fondēšanas jautājumi u.c.:

- Par bērnu namu un internātskolu audzēkņu 1944. – 1992. gada reģistrācijas grāmatu aprakstīšanu;
- Par vēsturisko izziņu sastādīšanas gaitā pamanītajām nepilnībām;
- Par privātpersonu materiālu kolekcijas izveidošanu;
- Par fonda Nr.1758 papildināšanu un nosaukuma maiņu ;
- Priekšlikumi par VSIA “Rīgas Austrumu klīniskās slimnīca” dokumentu fondēšanu;
- Priekšlikumi par Sabiedrības veselības aģentūras dokumentu fondēšanu;
- Par akciju sabiedrības “Augstsprieguma tīkls” dokumentu fondēšanu;
- Par Tautas Frontes apvienotā arhīva fonda izveidošanu;
- Par Saimnieciskās tiesas apvienotā arhīva fonda izveidošanu;
- Par Saeimas lietu glabāšanas termiņa samazināšanu;
- Par bezdarbnieku uzskaites karšu glabāšanas termiņa maiņu;
- Par izmaiņām Finanšu un kapitāla tirgus komisijas dokumentu glabāšanas termiņā;
- Par Valsts reģionālās attīstības aģentūras dokumentu glabāšanas termiņu maiņu.

Tika skatīti jautājumi par fondu kategoriju piešķiršanu 2006.gadā arhīvā pieņemtajiem fondiem un atzinumi par valsts un pašvaldību institūciju informācijas sistēmu intelektuālo analīzi.

13 iestādes tika uzņemtas LVA uzraudzībā, 20 iestādes iekļautas likvidēto komplektēšanas avotu sarakstā, 6 iestādes noņemtas no uzskaites un akceptēta 14 personu fondu dokumentu pieņemšana valsts glabāšanā.

1.apakšprogramma. Dokumentu saglabāšanas nodrošināšana.

Dokumentu saglabāšanas jomā tika veikti tradicionālie darba veidi: lietu kartonēšana, esības un fiziskā stāvokļa pārbaudes, atputekļošana, dezinfekcija, lietu izsniegšana no glabātavām un tehniskais darbs.

2007.gada beigās notika Dokumentu saglabāšanas programmas 2006.-2008. izpildes analīze.

Regulāri bija veikta 14 glabātavu un 9 glabātavu vajadzībām piemēroto telpu mikroklimata kontrole.

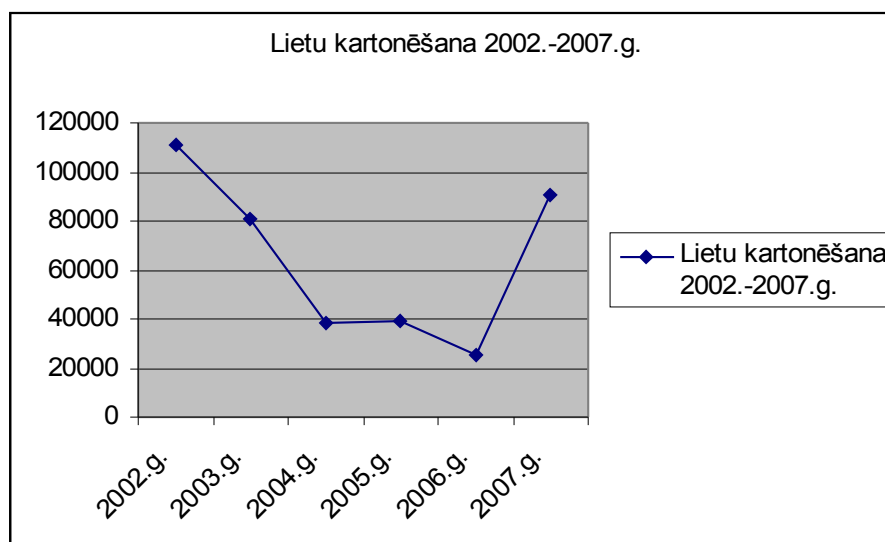
Gaisa temperatūra un relatīvā mitruma procents LVA glabātavās 2007.gadā bija normas robežās:

- temperatūra – 18,8 t° C (Kurzemes prospektā 19,4 t° C, Bezdelīgu ielā 18,2 t° C);
- mitruma % - 46,5% (Kurzemes prospektā 50,0%, Bezdelīgu ielā 43,1%).

2006.-2007.gadā CMDRL neveica glabātavu mikrobioloģisko apsekošanu.

Lietu kartonēšana.

2007.gadā kartonētas **visas** valsts glabāšanā pieņemtās pastāvīgi glabājamās lietas. Lietu kartonēšanas plāns ir izpildīts par **344.7%**. Pēc apstrādes ar antiseptiskām salvetēm, veikta 277.fonda “LPSR Valsts statistikas komiteja un LR Valsts statistikas komiteja” 1989.gada tautas skaitīšanas dokumentu pārkartonēšana.

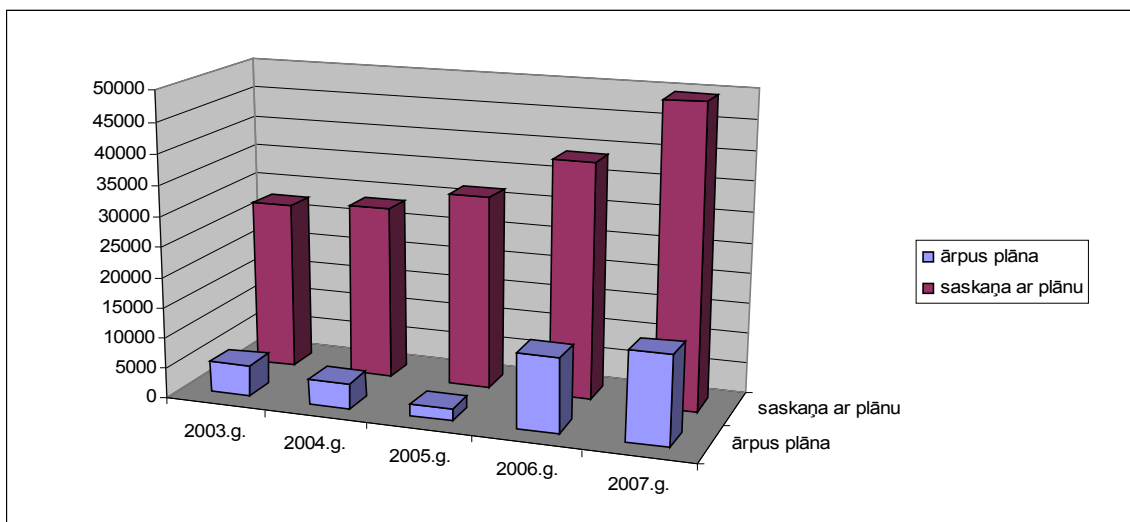

Lietu kartonēšanas samazināšanas dinamika līdz 2006.g. ir izskaidrojama ar pieņemto lietu skaitu samazināšanos un strauju pieaugšanu 2007.gadā, sakarā ar LPSR perioda dokumentu pieņemšanu.

Lietu esības un fiziskā stāvokļa pārbaudes.

Lietu esības un fiziskā stāvokļa pārbaudes 2007.gadā veiktas 64 046 lietām. Saskaņā ar perspektīvo plānu pārbaudītas 49 455 lietas. Ārpus plāna pārbaudes veiktas 16 fondiem ar 14 591 lietām, galvenokārt, sakarā ar lietu pārvešanu uz citām glabātavām. Gada plāns ir izpildīts par **127.5%**. Ārpus plāna lietu pārbaude notika, galvenokārt, sakarā ar lietu skaita precizēšanu bijušās LK partijas arhīva fondiem.

Lietu esības un fiziskā stāvokļa pārbaudes gaitā veikta arhīva dokumentu ar dziestošu tekstu un sliktas kvalitātes nesēju apzināšana un uzskaitē, saskaņā ar CMDRL metodiskajiem norādījumiem.

Ārpus plāna veiktas lietu esības un fiziskā stāvokļa pārbažu skaita palielināšanas 2006.-2007.gadā ir izskaidrojama ar zinātnes un tehnikas dokumentu pārvietošanu un LKP lietu aprakstu precizēšanu.

Iztrūkstošo lietu meklēšanas organizēšana.

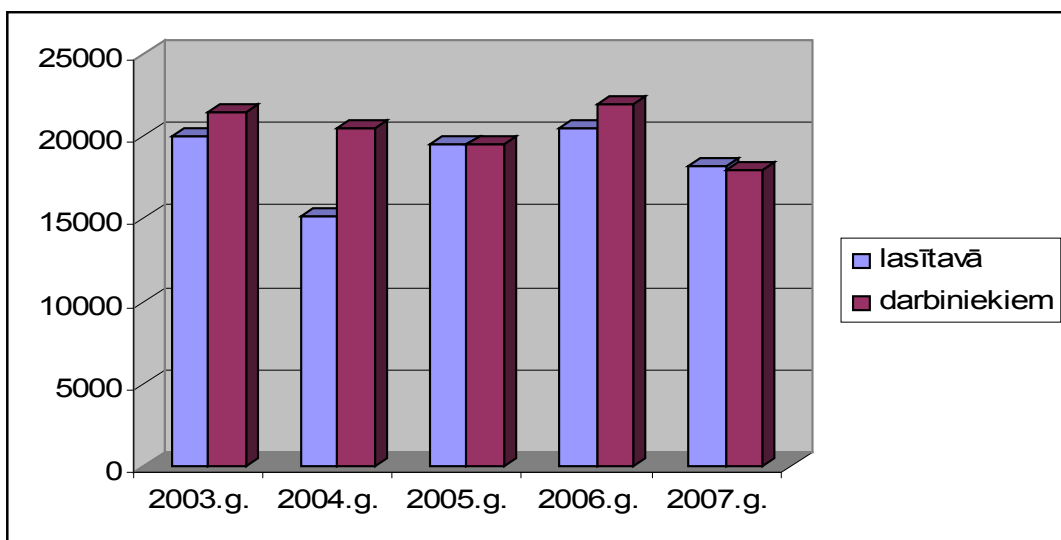
2007.gadā tika veikta lietu meklēšana un dokumentācijas noformēšana 4 fondiem:

- 188.fonds “LPSR Piensaimniecības kooperatīvu savienība” (2 lietas) – lietu meklēšanas gaita tika pārtraukta, jo, veicot atkārtotu meklēšanu un izpētot visu dokumentāciju, tika atzīts, ka lietu iztrūkums ir tehniska kļūda uzskaites dokumentos;
- 1462.fonda “Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas TDP” (6 lietas) -iztrūkstošo lietu meklēšanas dokumentācija tika izskatīta VAĢ dokumentu uzskaites aktualizēšanas komisijas sēdē un akceptēti meklēšanas rezultāti, bet lietas atstāja meklēšanā un lēmuma pieņemšana par lietu noņemšanu no uzskaites vēl atlikta;
- 1451.fonda “Rīgas Domes Zemgales priekšpilsētas valdes finansu nodaļa” (1 lieta) un 1429.fonda “Rīgas Domes Latgales priekšpilsētas valdes finansu nodaļa” (1 lieta) - dokumentācija iesniegta VAĢ Valsts arhīvu dokumentu uzskaites aktualizēšanas komisijai un komisijas sēdēs pieņemts lēmums par lietu izslēgšanu no LVA arhīva fondu sastāva.

Lietu izsniegšana no glabātavām un to atlikšana.

No LVA glabātavām 2007.gadā izsniegtas 39529 lietas:

- lasītavām – 18 153 lietas;
  - darbiniekiem – **18 005** lietas ;
  - uz laiku ārpus arhīva- **3 37** lietas;
- Gada plāns ir izpildīts par **145%**.

Lietu izsniegšanas dinamika 2003.-2007.g.

2007.gadā pirmo reizi pētniekiem izsniegto lietu skaits pārsniedzis arhīva darbiniekiem izsniegto lietu skaitu.

Lietu atputekļošana.

Tā ir veikta ienākošajiem dokumentiem, no glabātavām izsniedzamajiem dokumentiem, lietām, kas izsniegtas CMDRL iesiešanai, restaurācijai un mikrofilmēšanai, kā arī lietām, kurām tika veikta esības pārbaude, lietām, kas tika pārvietotas un pārkartonētas. Tika veikta arī kastu un plauktu atputekļošana. Gada plāns ir izpildīts par **246 %**. Plāns ir pārsniegts sakarā ar lielo lietu pieņemšanas un izsniegšanas skaitu, lietu atputekļošana ir viena no darba sastāvdaļām.

Lietu dezinfekcija.

2007.gadā turpinājās 2005.gadā uzsāktā ar pelējuma sēnīti inficēto 277.fonda "LPSR Valsts statistikas komiteja un LR Valsts statistikas komiteja" 1989.gada tautas skaitīšanas dokumentu apstrāde ar antiseptiskām salvetēm.

Kamerā dezinficētas **6512** lietas.

Mikrofilmēšana drošības un izmantošanas fonda veidošanai.

Mikrofilmēšanai atlasītas un sagatavotas **110 902** lapas no 678.fonda "LPSR Kultūras ministrija, LPSR Valsts kultūras komiteja, LR Kultūras ministrija" 2.apraksta "Teātru pārvalde" un 3.apraksta "Kultūrizglītības iestāžu pārvalde".

Darbs ar sevišķi vērtīgiem un unikāliem dokumentiem.

2007.gadā sevišķi vērtīgo dokumentu uzskaitē tika izveidoti divi reģistri:

- pagaidu reģistrs, kurā iekļauj fondus, kuri ir apsekoti un dokumenti izvērtēti, bet kuriem nav vēl MEK atzinuma;
- MEK apstiprinātais sevišķi vērtīgo dokumentu fondu reģistrs.

Kopumā izskatītas 24 fondu lietas. No šo fondu lietām sevišķi vērtīgie dokumenti ir apzināti 1446 lietās.

2007.gadā arhīva glabātavu noslogojums palielinājies par 569,7 lin.m.

Uz 01.01.2008. LVA dokumentu izvietošanai **brīvi ir 2895,3 lin.m.:**

- glabātavās **2743,3** lin. m.
- Bezzdelīgu ielā – 822,7 lin.m.,

- Kurzemes prospektā – 2688,6;
- glabātavām piemērotās telpās **152** lin.m.
  - Bezdelīgu ielā 64,2 lin.m.,
  - Kurzemes prospektā 87,8 lin.m.

2007.gadā Kurzemes prospekta ZTD 15.glabātavā uzstādītie jaunie plaukti (62 lin.m.) ar rasējumu skapjiem.

Darbības rezultāti dokumentu saglabāšanā:

Nr. p.k.	Pamatrādītāji	Mēr.vienība	Gada plāns	Izpilde
1.	Dokumentu izsniegšana no glabātavām	lietas	27 270	39529
2.	Esības un fiziskā stāvokļa pārbaude	lietas	50 220	64046
3.	Kartonēšana	lietas	26 400	91019
4.	Atputekļošana	lietas kārbas	81 400 1 000	200396 1002
5.	Dokumentu konservācija un profilaktiskā apstrāde, <u>dezinfekcija</u>	lietas kamerā salvetēm	6500 2 000	6512 2012
6.	Sevišķi vērtīgo, unikālo dokumentu apzināšana: <u>izvērtēti</u> atlasīti	fondi lietas	18 1 183	24 1446
7.	Dokumentu sagatavošana :			
7.1.	restaurācijai:			
	standarta formāta	Lapas lietas	1 000	1003 40
7.2.	mikrofilmēšanai	lapas/ lietas	100 000 1 200	110902 1205
7.4.	iesiešanai/iešūšanai	lietas	500	712
8.	Nodrošinājuma un izmantošanas fonda izveidošana	lietas	1 200	1205
9.	Digitālo kopiju veidošana	Lapas		261

2.apakšprogramma. Dokumentu vērtības ekspertīze, uzskaitē, dokumentu zinātniskās uzziņu sistēmas izveidošana un pilnveidošana.

Darbs ar neaprašstītiem dokumentiem.

Visi plāna rādītāji izpildīti, bet aprakstu pilnveidošanā ievērojami pārpildīti, sakarā ar to, ka Tiesu administrācija, pārkāpjot līguma nosacījumus, kavēja Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas dokumentu nodošanu aprakstīšanai, tad janvārī darbinieki tika papildus iesaistīti VDK sektora uzdevumu izpildē.

Lietu vērtības ekspertīzes gada plāns izpildīts par 102 %.

Lietu aprakstīšanas gada plāns izpildīts par 100 %.

Ārpus plāna tika aprakstīti divi fondi, jo aprakstīt paredzētā 500.fondā lietu skaits nerasniedza vajadzīgo apjomu.

Zinātnes un tehnikas dokumentu daļā veikta fonda "Pilsētprojekts" dokumentu tradicionālā aprakstīšana.

Personu fondu un trimdas dokumentu daļā turpinājās fondu „Samsone Sofija (1913-2005), gleznotāja, Zviedrija”, „Daugavas Vanagu Centrālā valde (Lielbritānija)” un pārējo plānoto fondu dokumentu vienkāršota aprakstīšana, kā arī ienākošo personu dokumentu pieņemšanas sarakstu sastādīšana. Uzsākta P. Upīša ekslibru kolekcijas un mākslas zinātnieka J. Siliņa dokumentu aprakstīšana. Plāns izpildīts par **127.6%**.

Lietu aprakstu pilnveidošana.

2007.gada plāns izpildīts par 150%. Turpinājās 1821.fonda "PSRS pārbaudes filtrācijas punktos un noņemtajos ieslodzīto Latvijas iedzīvotāju personas lietas" pilnveidošana, apstrādātas 4500 lietas.

Zinātnes un tehnikas dokumentu daļā tika uzsākta fonda "Lauku projekts" vienkāršotā apraksta pilnveidošana, precizēti 4001 lietas tematisko grupu un lietu virsraksti, kā arī veikta lietu sistematizācija. Izveidots projektu dokumentācijas vienkāršotais apraksts Nr. 3v par 1977. –1978 gadu, sastādīts akts par dokumentu atlasu iznīcināšanai. Lielā dokumentu apjoma dēļ darbi jāturpina turpmākos gados. Plāns izpildīts par **195%**.

Vēsturiskās izziņas sastādītas 3 tradicionāli aprakstītajiem fondiem, kā arī 17 aprīņu pagaidu izpildu komiteju fondiem par 1940.-1941.gadu.

Attiecīgās programmas ietvaros strādāts pie ZUS pamatelementu tulkošanas valodā. Turpinājās fonda "LPSR Ministru Padome" lietu aprakstu tulkošana. Plāns izpildīts par **130.5%**.

Katalogizācija.

Veikta 270.fonda "Latvijas PSR Ministru padome" 1s. apraksta "Iekšlietu tautas komisariāta informatīvais apkopojums par cīņu pret nacionālo pagrīdi" lietu katalogizācija un kartīšu iepludināšana esošajā sistēmā. Sagatavots aprakstījums par arhīvā esošām kartotēkām, kas saņemtas no dažādām iestādēm un saistītas ar padomju režīma represijām.

Dokumentu uzskaitē.

Dokumentu uzskaites jomā veikti tradicionālie darba veidi: kontrolēta dokumentu atbilstība normatīviem aktiem, pārbaudīti un izskatīti 182 akti par dokumentu pieņemšana valsts glabāšanā, kontrolēta dokumentu aprakstīšanas, esības pārbaūžu kvalitāte, u.c. pārbaudīti 144 akti.

Pilnveidojot uzzīņu sistēmu, aplikācijā "Lietas", uzsākta manuālo kartotēku reģistra izveide.

Dokumentu izvērtēšanas, uzskaites, dokumentu zinātniskās uzzīņu sistēmas izveidošanas un pilnveidošanas darbības rezultāti:

Nr. p.k.	Rādītāji	Mēr- vienība	Gada plāns	Izpilde
	Neaprakstīto dokumentu apjoms uz 01.01.2008.	gl. vien.,		85866
1.	Dokumentu izvērtēšana -Lietvedības dokumenti -ZTD <u>izskatīts</u>	Lietas n.gl.vien. lietas	250 1800 50	254 3828 150

	atlasīts iznīcināšanai (atskaitē)	lietas lapas		163 550
2.	Dokumentu aprakstu sastādīšana -Lietvedības dokumenti	Lietas	80	80
	-ZTD	Lietas	190	231
3.	Vienkāršotu aprakstu sastādīšana -ZTD -personu fondi	n.gl.vien. dokumenti	2050 35140	4001 44739
4.	Dokumentu aprakstu pilnveidošana	lietas	3000	4500
6.	ZUS pamatelementu tulkošana (bez pārstrādes):	virsraksti	4830	6305
7.	Dokumentu katalogizācija	<u>kartītes</u> gl.vien.		
7.1.	manuālā (pa dokumentu veidiem)	<u>kartītes</u>	802	802*
7.2.	digitālā (pa dokumentu veidiem)	<u>ieraksti</u> gl.vien..		
8.	Pamatreģistru veidošana <u>apr. vien. Reģistros</u>	<u>reģistru sk.</u> skaits	3	3
8.1.	fondu reģistrs: fondi sērijas glab. vien. dokumenti		50 150 12000 150	50 160 14200 204
8.2.	tematiskie reģistri repatriantu reģistrs “Aizvesto” reģistrs	skaits	2 2000 3100	2 2662 3158
8.4.	Reģistru aktualizēšana (ierakstu pilnveidošana)			
8.4.1.	fondu reģistrs	fondi	150	458

* mainīts plāns

3.apakšprogramma

Dokumentu uzkrāšana, izvērtēšana, publisko personu arhīvu uzraudzība un kontrole.

Arhīva uzskaitē ir 413 valsts un pašvaldības iestādes, tajā skaitā 57 ir reorganizējamās, privatizējamās, bet kuru fondi vēl nav nodoti LVA. Nevalstisko institūciju skaits ar kurām tiek veikta regulāra sadarbība ir 155.

Dokumentu uzkrāšana.

Dokumentu uzkrāšanas organizēšana veikta ievērojot arhīva komplektēšanas plānu un nodrošinot likvidēto iestāžu fondu pieņemšanu. Saskaņā ar plānu tika pieņemti 84 iestāžu fondi, ārpus plāna ir pieņemti 27 iestāžu fondi, tai skaitā 24 – no likvidētām iestādēm.

No plānā paredzētajiem fondiem dokumentus nav nodevušas 3 iestādes:

- Rīgas domes Kultūras pārvalde- nepabeidza lietu sagatavošanu nodošanai;
- Valsts arhīvu ģenerāldirekcija- lietas valsts glabāšanā nenodeva, pamatojot to ar dokumentu izmantošanas nepieciešamību ;
- un likvidētā iestāde VSIA"ŅĪ" fonds - jautājums par lietu nodošanu valsts glabāšanā tiks risināts ar Kultūras ministriju, kura vēlas pārņemt šos dokumentus.

Nodrošinot 2007.gada arhīvu darba **prioritāšu izpildi**, tika pieņemtas 60448 gl. vienības par LPSR periodu no 33 dokumentu uzkrāšanas avotiem.

Personu dokumentu uzkrāšanas jomā tika veikts apjomīgs organizatoriskais darbs, lai nodibinātu jaunus kontaktus uzrakstītas 120 vēstules, dokumentu pieņemšanai sagatavoti 30 dāvinājuma līgumi. Dokumenti pieņemti no 19 fiziskām personām un 7 trimdas organizācijām.

Arhīva dokumentu uzkrāšanas plāns ir izpildīts par **107.8%**

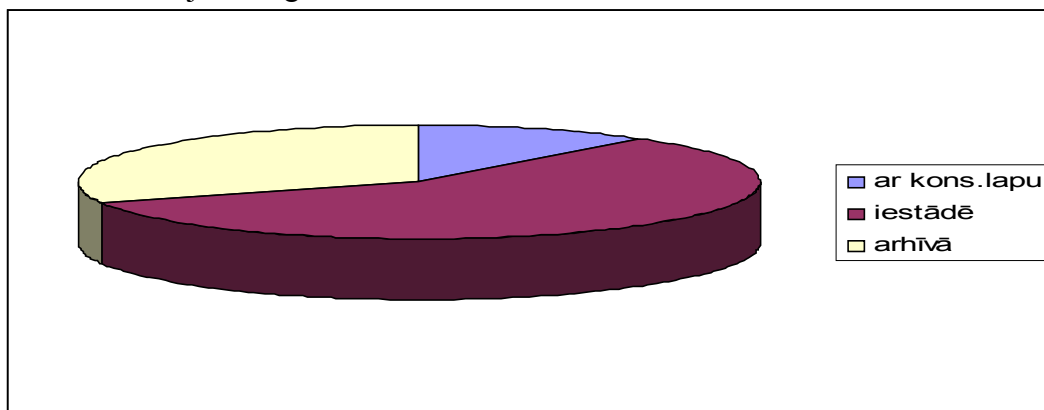
Iestāžu arhīvu uzraudzība.

Saskaņā ar likuma "Par arhīviem" 4.,9.pantu, katrai iestādei tika izvirzītas konkrētas, individuālas prasības dokumentu uzkrāšanas, izvērtēšanas, aprakstīšanas un saglabāšanas jautājumos.

Metodiskā un praktiskā palīdzība.

Lai nodrošinātu pamatrādītāju izpildi sniegtas 1637 konsultācijas valsts un pašvaldību iestādēm:

- 180 ar konsultāciju lapām, kā arī praktiski pārbaudot situāciju iestādēs, tas ir 39% no uzraudzībā esošām iestādēm.
- 948 konsultācijas valsts un pašvaldību iestādēs sniegtas bez konsultāciju lapām,
- 509 konsultācijas sniegtas arhīvā.

Konsultāciju sadalījums

Konsultējot iestādes ar konsultāciju lapu, tiek skarti jautājumi saistībā ar arhīva uzraudzības prasību ievērošanu un izpildes organizēšanu. Pārējas konsultācijas nodrošina konkrēta jautājuma metodisku un praktisku risināšanu.

Konsultācijās iestādēm, galvenokārt, sniegti skaidrojumi par lietu noformēšanas, dokumentu sakārtošanas un aprakstu un vēsturisko izziņu sastādīšanas jautājumiem, kā arī par lietu nomenklatūrās iekļauto lietu uzkrāšanu lietvedībā. Sniegti norādījumi par atklāto trūkumu novēršanas nepieciešamību.

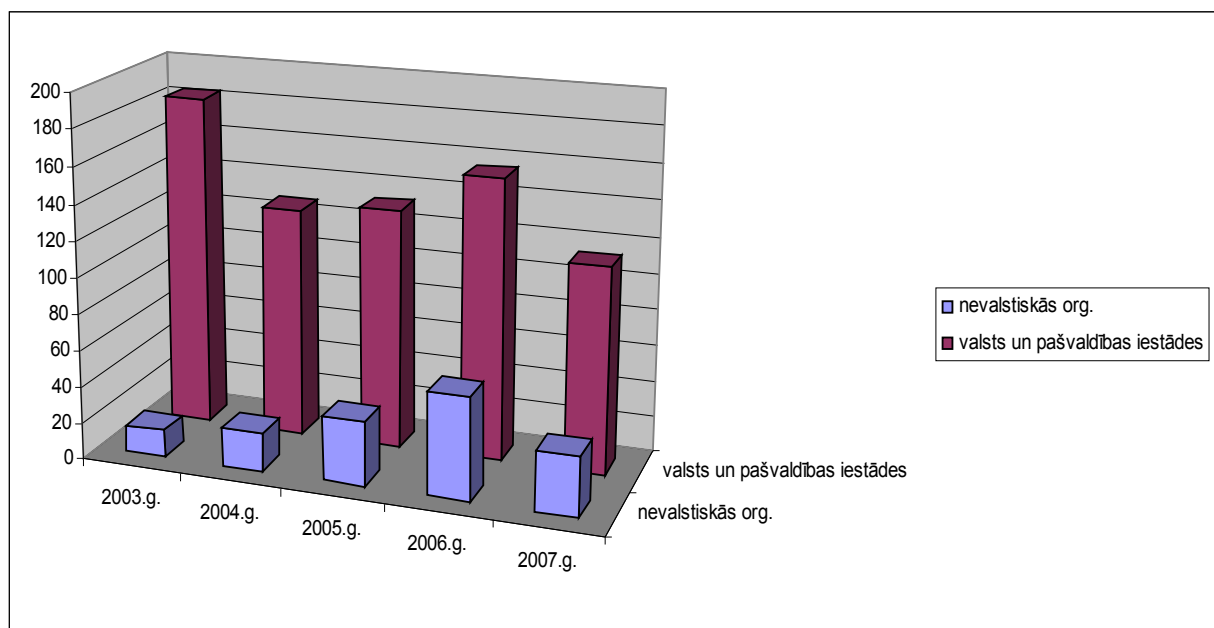
Metodiskā un praktiskā palīdzība nevalstiskajām organizācijām sniegta 190 organizācijām, t.sk.91 ar konsultācijas lapu.

Iestāžu dokumentu izvērtēšana.

Lietu nomenklatūru saskaņošana veikta 113 iestādēm un 33 nevalstiskajām organizācijām. Plāns ir izpildīts par **115 %**. Nomenklatūrās pārbaudīti 42232 virsraksti, šis apjoms ir 2 reizes lielāks nekā plānotais apjoms. Galvenā uzmanība tika pievērsta tām iestādēm, kurām jāaskaņo lietu nomenklatūras saskaņā ar noteikto saskaņošanas cikliskumu. Lietu nomenklatūras saskaņotas **32 %** iestāžu no uzskaitē esošajām valsts un pašvaldību iestādēm

Nomenklatūru saskaņošanas cikliskums nav ievērots Valsts zemes dienestā. VZD lietu nomenklatūra iesniegta VAĢ MEK akceptēšanai 2007.gada novembrī.

Veikta v/a "Tautas mākslas centrs" lietu nomenklatūru saskaņošana un iestādes konsultēšana par gatavošanos 2008.gada Dziesmu un deju svētkiem un dokumentu uzkrāšanas jautājumiem. Lietu nomenklatūrā ir izdalīta sadaļa Dziesmu un deju svētku dokumentiem, tajā iekļauti Vispārējo latviešu Dziesmu un deju svētku koncepciju konkursu dokumenti, norišu stratēģiskie dokumenti, sarakste un citi dokumenti, kā arī tiks uzkrāti mākslinieciskās padomes dokumenti.

Nomenklatūru saskaņošanas dinamika

Aprakstu saskaņošana Metodiskās un ekspertīzes komisijā (MEK).

MEK lietu aprakstu apstiprināšana veikta 218 iestādēm, tas ir **115%** no gada plāna. No kopējā iestāžu skaita, kuru apraksti apstiprināti MEK, 33 ir likvidētās iestādes. Apraksti ir apstiprināti arī 42 nevalstiskajām organizācijām.

Trīs iestādes, kurām bija pamatojumu vēstules par 2000.gada dokumentu aprakstīšanas termiņa pagarinājumu, savu uzdevumu veikušas un iesniegušas aprakstus apstiprināšanai.

MEK akceptēšanai iesniegti 166 iestāžu 223 akti par dokumentu atlasī iznīcināšanai ar 18 246 ierakstiem par 911 145 lietu atlasī iznīcināšanai.

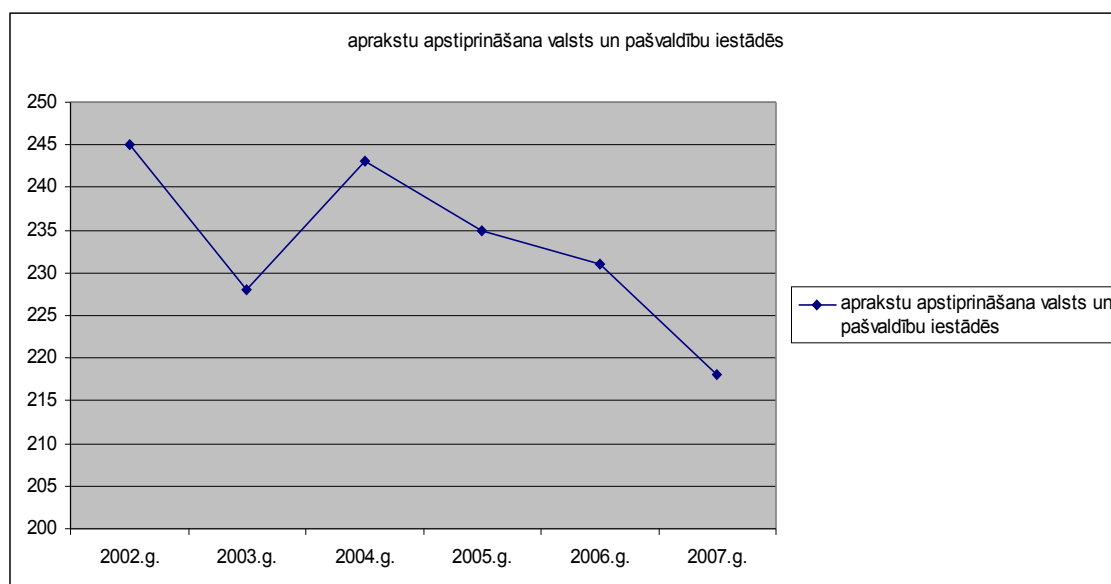
Lietu aprakstīšanas stāvoklis valsts un pašvaldību institūcijās:

Dokumenti par 2001.gadu aprakstīti **99%** iestāžu.

Par 2002.gadu aprakstīti **93%** uzraudzībā esošo iestāžu, izņemot Ārlietu, Iekšlietu ministrijas, tiesas un prokuratūras.

Iestāžu dokumentu aprakstīšanas stāvoklis:

Gads	Uzraudzības iestāžu skaits	Dokumenti nav aprakstīti
2002.g.	370	24
2003.g.	360	76
2004.g.	359	114

Aprakstu apstiprināšanas dinamika. Aprakstīšanas stāvoklis iestādēs uzlabojas un aprakstīšana notiek ritmiskāk.

Darba kvalitātes un pilnveidošanas nolūkā arhīva speciālisti 2007.gadā organizēja un novadīja 28 semināru nodarbības 17 iestādēs par dokumentu uzkrāšanas, saglabāšanas un sakārtošanas jautājumiem.

Metodiskā palīdzība sniegta iekšlietu sistēmas iestādēm par LPSR perioda dokumentu apzināšanu un arhīva pasu sastādīšanu.

Latvijas Valsts arhīva uzraudzībā esošo iestāžu saraksta precizēšanas un papildināšanas nolūkā tika veikta jaunizveidoto, likvidēto, reorganizēto un privatizēto valsts un pašvaldību iestāžu, to struktūrvienību un kapitālsabiedrību apzināšana. Darba rezultātā LVA uzraudzībā uzņemtas 13 jaunas iestādes, 20 iestādes iekļautas likvidēto komplektēšanas avotu sarakstā, 6 iestādes noņemtas no uzskaites.

Veikta iestāžu informācijas sistēmu anketēšana un atzinumu sagatavošana par informācijas sistēmu intelektuālo analīzi. Sagatavoti 35 atzinumi, kas pēc precizēšanas, 2008.gada 1.ceturksnī tiks iesniegti VAG.

Šai darba virzienā joprojām saglabājas nopietna problēma – arhīva prasības par dokumentu uzkrāšanu, saglabāšanu un izvērtēšanu iestādēm grūti pamatot, jo nav atbilstošu ārējo normatīvo aktu.

Iestāžu dokumentu sakārtošana uz līgumsaistībām.

Iestāžu dokumentu sakārtošanas gada plāns ir izpildīts par 145%. Strādāts ar 11 iestādēm.

Dokumentu uzkrāšanas, izvērtēšanas, publisko personu arhīvu uzraudzības un kontroles darbības rezultāti:

Nr. p.k.	Rādītāji	Mēr- vienība	Gada plāns	Izpilde
----------	----------	--------------	------------	---------

1.	Dokumentu uzkrāšana (kopā), tajā skaitā:	<u>inst.</u> Gl. Vien.	<u>77</u> 60447+ 3000dok. +20000*	<u>148</u> 86718
1.1.	no komplektēšanas avotiem (pa dokumentu veidiem)	<u>inst.</u> gl. Vien.	<u>60</u> 13265	<u>60</u> 15652
	Lietvedības dokumenti	<u>inst.</u> lietas	<u>59</u> 13235	<u>59</u> 15641
	Zinātnes un tehnikas dokumenti	<u>inst.</u> lietas	<u>1</u> <u>30</u>	<u>2</u> <u>11</u>
1.2.	no likvidētiem, reorganizētiem, privatizētiem komplektēšanas avotiem (kopā)	<u>inst.</u> lietas	<u>17</u> 6982	<u>55</u> 69701
	Lietvedības dokumenti	<u>inst.</u> lietas	<u>15</u> 6976	<u>45</u> 11569
	Medicīnas dokumenti			<u>4</u> 56198
	Zinātnes un tehnikas dokumenti	<u>inst.</u> lietas	<u>1</u> 6	<u>6</u> 1934
1.3.	kolekcijas			<u>7</u> <u>428</u>
1.4.	no fiziskām personām	<u>n.lietas</u>	600	<u>26</u> 937
1.1.- 1.4.	Tajā skaitā LPSR perioda dokumenti	<u>inst.</u> Gl. Vien.		<u>33</u> 60448
2.	Institūciju arhīvu uzraudzība un kontrole			
2.1.	Arhīva uzraudzībā esošo institūciju skaits (kopā), tajā skaitā:	<u>inst.</u>	559	566
	komplektēšanas avoti	<u>inst.</u>	362+43	356+57
	nevalstiskās (sadarbības) institūcijas	<u>inst. skaits</u>	154	155
2.2.	Metodiskās un praktiskās palīdzības sniegšana:			
	uzkrāšanas avotiem (aizpildot konsultāciju lapas	<u>inst.sk.</u> konsultācijas (t.sk. par elektr. dok.)	139	<u>148</u> 180
	nevalstiskām (sadarbības) institūcijām	<u>inst.sk.</u>	159	190
2.4.	Apmeklētāju (t.sk. semināru) un konsultāciju skaits	<u>apmeklētāji</u> semināri konsultācijas	560 28 852	589 28 1457
3.	Institūciju dokumentu izvērtēšana			
3.1.	Informācijas sistēmu anketēšana un izvērtēšana	<u>inst.</u> IS		11 35
3.1.1	Noslēgti vienošanās līgumi	<u>inst.</u>		
3.2.	Lietu nomenklatūru, klasifikācijas shēmu saskaņošana	<u>inst.</u>	98	113+33
3.3.	Lietu aprakstu apstiprināšana			

	MEK			
	Lietvedības dokumenti	<u>inst.</u> lietas	184 37500	198 66638
	Zinātnes un tehnikas dokumenti	<u>inst.</u> lietas	6 600	20 1728
3.3.4.	Aktu par dokumentu atlasi iznīcināšanai akceptēšana arhīva MEK	<u>inst.</u> lietas		144 275791
3.4.	Institūciju dokumentu sakārtošana uz līgumsaistībām (kopā), tajā skaitā:	<u>inst.</u> lietas	11 5400	11 7820
3.4.1.	patstāvīgi glabājamie dokumenti	lietas	4900	6470
3.4.2.	ilgstoši glabājamie dokumenti	lietas	500	863
4.	Uzraudzības iestāžu reģistra:			
	veidošana	iestāde, persona	5	28
	aktualizēšana	iestāde, persona	320	532

4.apakšprogramma Dokumentu popularizēšana un izmantošana.

Izdevums “Aizvestie”.

Nodrošinot Ministru kabineta iecerētās darbības Deklarācijas „Kultūras” sadaļas 16.punkta un Ministru kabineta deklarācijas izpildes rīcības plāna punktu par okupācijas seku izpēti un upuru piemiņas saglabāšanu (LVA ir iekļauts Valsts kancelejas sadaļā), 2007.gadā tika pabeigts darbs pie Latvijas deportēto iedzīvotāju datu apstrādes un datu bāzes sagatavošanas. Projekta noslēguma fāzē 2007.gadā tika pabeigta visu datu ievade datu bāzē. Projekts aptver kā 1941.gada 14. jūnija, tā arī 1949.gada 25. martā un citos gados(1945.-1953) veiktās Latvijas iedzīvotāju deportācijas. Arhīva datu bāzē kopumā ir dati par 73 418 cilvēkiem, represiju upuriem. No tiem: 15 443 ir 1941.gada 14. jūnijā deportētie, tajā skaitā 2007.gadā šī datu bāzes daļa papildināta ar vēl 19 cilvēkiem.

1949.gada 25. marta deportācijas sakarā datu bāzē ir ievadīta informācija par 55 580 cilvēkiem. Par citos gados deportēto sadaļā ir ievietota informācija par 2395 personām.

Datu bāze kalpoja par pamatu 2007.gada svarīgākā uzdevuma – grāmatas “Aizvestie.1949.gada 25. marts” divu daļu sagatavošanai un izdošanai. Grāmatas saturu veido vēsturiskais pētījums par 1949.gada 25. marta deportāciju. Dokumentu sadaļu veidoja 69 dokumenti no Latvijas Valsts, Krievijas Federācijas arhīviem atlasītie dokumenti.

Šī darba novitāte – izvērstā struktūranalīze, kuras pamatā dati no datu bāzes. 19 tabulās un grafikos analizēti būtiskākie jautājumi par 1949.gada 25. marta deportāciju. Īpaši akcentējama otra novitāte – sešas kartes, kas parāda gan deportācijas sākuma posmu, gan arī cilvēku skaitu, kas tai bija pakļauti, gan arī parāda, kur ģeogrāfiski tika izvietoti deportētie cilvēki.

Viens no galvenajiem šī darba ieguvumiem bija iespēja ar datu bāzes palīdzību precizēt cilvēku skaitu, kas tika deportēti 1949.gadā. Kopumā grāmatā ir dati par 44 271 personu. Kā papildus informācija grāmatā ir saraksta turpinājums par citos gados veiktajām deportācijām. Kopumā šajās atsevišķajās akcijās izveda 1321 personu.

Lai Latvijas vēsturi darītu pieejamu starptautiskajai sabiedrībai grāmatas teksti, izņemot deportēto sarakstus, tulkoti angļu valodā. Grāmatas ilustratīvā daļa veidota no arhīva lietu foto materiāla, autors- mākslinieks I. Blumbergs.

Grāmatas kopējais apjoms 1684 lapaspuses.

Projekta izstrādes gaitā, lai popularizētu projektu un piesaistītu finansu līdzekļus projekta izstrādei arhīvs sadarbojās:

- ar Valdības komisiju “PSRS totalitārā komunistiskā okupācijas režīma upuru skaita un masu kapu vietu noteikšanai, informācijas par represijām un masveida deportācijām apkopošanai un Latvijas valstij un tās iedzīvotājiem nodarīto zaudējumu aprēķināšanai”,
- ar Kultūras ministriju.

Izmantojot Eiropas Komisijas un Kultūras ministrijas piešķirto līdzfinansējumu 2007.gadā atkārtoti izdota grāmata “Aizvestie.1941.gada 14.jūnijs”, kā arī sagatavota un izdota brošūra “Latvijas iedzīvotāju pirmā masveida deportācija.1941.gada 14. jūnijs”, latviešu un angļu valodās. Šis projekts paredzēja ne tikai grāmatas un brošūras izdošanu, bet arī citus izglītojoša rakstura pasākumus kā: Baltijas valstu vēstures skolotāju seminārs par avotu, tai skaitā arhīva dokumentu izmantošanu mācību procesā, mācot vēsturi par padomju okupācijas režīma, tā veiktajām represijām Baltijas valstīs. Semināru organizēja Latvijas Valsts arhīva darbinieki sadarbībā ar Latvijas Vēstures skolotāju biedrību, Totalitārisma seku dokumentēšanas centru, Kara muzeju, Igaunijas Vēstures skolotāju biedrību, Igaunijas S-centru (Jaunāko laiku vēstures izpētes centrs), Tartu universitāti, Lietuvas Genocīda un pretošanās kustības izpētes centru. Seminārā piedalījās vēstures skolotāji, Baltijas valstu zinātnisko pētniecības iestāžu zinātnieki, arhīva darbinieki.

Izstādes.

Arhīva telpās eksponētās izstādes:

- gleznotāja Jūlija Viļumaiņa (1909-1981) darbu izstāde;
- gleznotāja Ivara Klapera darbu izstāde;
- gleznotājas Sofijas Samsones (1913-2005) gleznas un dokumenti.

Arhīva darbinieku sagatavotās izstādes:

Sagatavota virtuālā izstāde “Represētie Latvijas kultūras darbinieki- režīma nodarītie zaudējumi Latvijas kultūrai”.

Pārskata periodā notika materiālu apzināšana, atlase, dokumentu tulkošana, izstādes tehniskā un mākslinieciskā sagatavošana.

2007.gadā pabeigta un prezentēta izstāde “Pirmā masveida Latvijas iedzīvotāju deportācija. 1941.gada 14. jūnijs” angļu valodā.

Turpinājās darbs pie izstādes „Pieminekļis – simbols laikā un telpā” par latviešu strēlnieku pieminekļa un Strēlnieku laukuma vēsturi. Veikta arhīva dokumentu, dažādu muzeju materiālu izpēte, atlase. Sagatavota izstādes struktūra.

Arhīvs veidoja izstādes arī sadarbībā ar citām kultūras iestādēm: Arhīvs un Liepājas muzeja nodaļa „Liepāja okupāciju režīmos” sagatavoja izstādi veltītu 1949.gada 25. marta atcerei. Izstāde eksponēta Liepājā.

Sadarbībā ar Liepājas muzeju arhīvs izveidoja ceļojošo izstādi veltītu Zviedrijas latviešu izcelsmes māksliniecei S. Samsonei, eksponējot viņas gleznas un arhīva materiālus. Māksliniece savu radošo mantojumu un arhīvu bija novēlējusi Latvijas Valsts arhīvam. Izstāde guva atsaucību skatītājos un tā tika eksponēta arī Pāvilostas novadpētniecības muzejā, un J. Rozentāla Saldus vēstures un mākslas muzejā.

Tradicionāli sagatavots stends par arhīva aktivitātēm 2006.gadā. Tas eksponēts Valsts arhīvu ģenerāldirekcijas telpās.

Lai sagatavotu kvalitatīvas un mūsdienu eksponēšanas prasībām atbilstošas ceļojošās izstādes, arhīvs sagatavoja un iesniedza Kultūrkapitāla fondam pieteikumu ar lūgumu atbalstīta ceļojošo izstāžu stendu izgatavošanu. Arhīva lūgums tika atbalstīts un arhīvs pasūtīja un arī saņēma jaunus standus, kas ļaus veiksmīgāk turpināt arhīva dokumentu un Latvijas vēstures popularizāciju.

Arhīva sadarbība.

Realizējot **Valsts kultūrpolitikas vadlīnijas** 2006. – 2015.gadam, lai veicinātu sabiedrības iesaistīšanu un aktīvu līdzdalību kultūras procesos, arhīvs organizēja nodarbības skolotājiem, skolēniem, studentiem, gatavoja publikācijas, vadīja ekskursijas arhīvā.

2007.gadā notikušas 9 semināru un praktiskās nodarbības skolotājiem, skolēniem, studentiem :

- Tartu universitātes studentiem;
- Anniņmuižas vidusskolas skolēniem,
- Franču liceja skolēniem projektu nedēļas ietvaros,
- LU Ģeogrāfijas un zemes zinātņu fakultātes profesionālo studiju programmas studentiem,
- Ogres Meža tehnikuma audzēknēm
- Mācību centra „BUTS” studentiem,
- Invalīdu biedrības „Apeirons” klausītājiem,
- Baltijas valstu vēstures skolotājiem,
- Latvijas Universitātes Vēstures maģistra studiju programmas studentiem.

Ekskursiju organizēšana un vadīšana

2007.gadā notikušas 12 ekskursijas skolēniem, skolotājiem, studentiem, citiem interesentiem.

Arhīva darba un dokumentu popularizācija.

2007.gada novembrī, lai popularizētu arhīva darbu un informētu sabiedrību par paveikto padomju režīma represiju- deportāciju izpētē, arhīva speciālisti organizēja “Atvērto durvju dienas”.

Arhīva speciālisti turpināja izmantot arī tradicionālos dokumentu popularizācijas pasākumus, organizējot un lasot lekcijas par arhīva dokumentu tematiku, kas ir aktuāli sabiedrībai. Tā 2007.gadā viena no tādām tēmām bija jautājums par nacionālkomunistu cīņu par latviešu valodas statusa nostiprināšanu.

Saskaņā ar norādījumiem par Kultūras ministrijas programmas „Dziesmu un deju svētku tradīciju saglabāšana un attīstība” izpildi, arhīva darbinieki uzsāka apzināt arhīva dokumentus par dziesmu un deju svētkiem, sagatavot atbilstošu fondu sarakstu.

Sagatavoti publikācijai 12 raksti. Publikācijās analizētas padomju totalitārā režīma represīvās darbības, Latvijas PSR drošības iestāžu represīvā darbība kopumā, valodu politika Latvijā 20. gs otrajā pusē u.c.

Dalība konferencēs

Trīs arhīva darbinieki 2007.gada 30.un 31. oktobrī ar referātiem piedalījās LZA rīkotajā II Letonikas kongresā. Referātu tēmas bija par nevardarbīgās pretošanās lomu Latvijas neatkarības atjaunošanā, latviešu nacionālkomunistu cīņu par latviešu valodas statusa paplašināšanu un nostiprināšanu, un padomju okupācijas režīma ieslodzījuma vietām Latvijā (1944 – 1965).

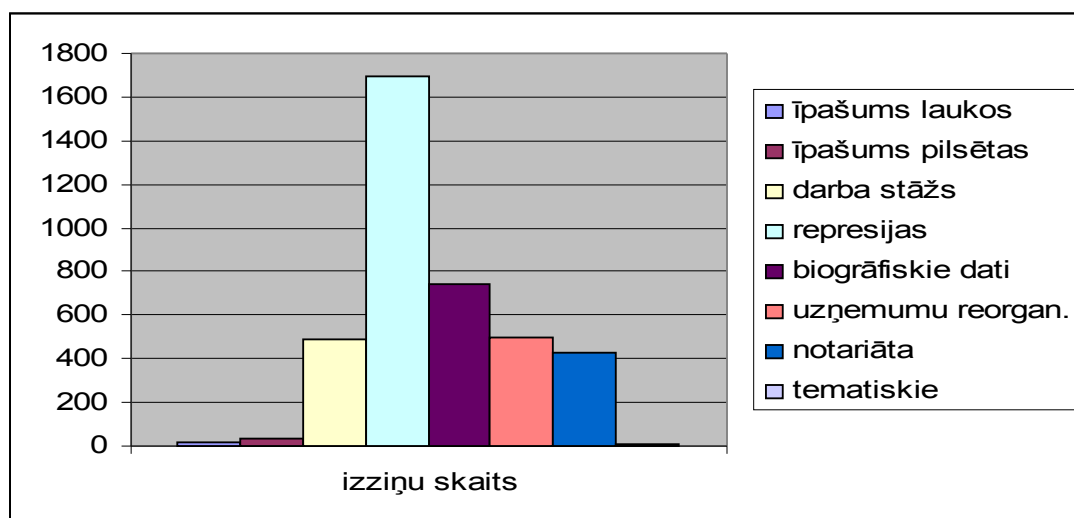
2007.gada 6. decembrī arhīva darbinieki piedalījās Ģ. Eliasa Jelgavas Vēstures un mākslas muzeja organizētajā starptautiskajā konferencē „Zinātniskie lasījumi: Zemgales vēstures lappuses pārlapojot”, referējot par tēmu “Represīvo iestāžu darbība pret nacionālajiem partizāniem Latvijas PSR un Lietuvas PSR pierobežā 1945. – 1949. gados”.

2007.gada 25. un 26. janvārī arhīva pārstāvji piedalījās Daugavpils Universitātes Humanitārās fakultātes rīkotajā starptautiskajā zinātniskajā konferencē ”Vēsture: avoti un cilvēki.” XVII zinātniskie lasījumi, referējot par tēmu ”PSRS IeTK pārbaudes- filtrācijas punktus un noietnēs ieslodzīto personu filtrācijas lietas kā nozīmīgs Latvijas vēstures avots”.

2007.gada 9. un 10. decembrī arhīva darbinieki piedalījās 3. Latvijas vēstures studentu zinātniskajā konferencē Daugavpilī, referējot par tēmu “Trimdas latviešu jaunatnes apgāda “Ceļinieks” izveidošanās un darbība latviskās kultūras saglabāšanā (1957-1968).

Dokumentu izmantošana.

2007.gadā tika saņemti 4153 iesniegumi, 221 no saņemtajiem iesniegumiem tika pārsūtīts izpildei citām institūcijām, 452 bija negatīvās atbildes. Arhīva plāns ir izpildīts par **133%**.

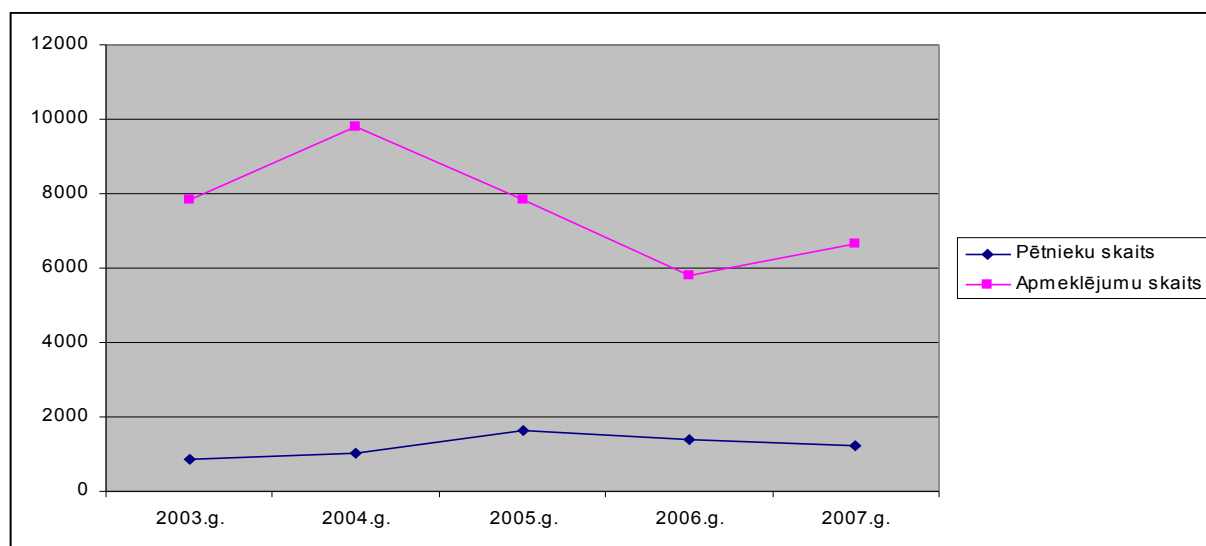

2007.gadā sagatavotās izziņas

Juridisko un fizisko personu pieprasījumu izpilde tika veikta mēneša laikā.

Strādāts pie normatīvu dokumentu, kas apliecina darbu kaitīgos apstākļos, apzināšanas LPSR ministriju un citu institūciju fondos. Ministriju fondos tādi dokumenti vel nav atrasti. Informācija par kaitīgajiem darba apstākļiem tika sameklēta fondos uzņēmumu līmeņi - individuālajās uzskaites kartītēs, direktora pavēlēs, kolektīvajos līgumos. Darbs tiks turpināts 2008.gadā.

Arhīva lasītavas apmeklējis 1219 lasītāji.
Arhīvu gada apmeklēja 6640 apmeklētāji.

Arhīva apmeklējumu dinamika.

Dokumentu popularizēšanas un izmantošanas darbības rezultāti:

Nr. p.k.	Rādītāji	Mērvienība	Gada plāns	Izpilde
1.	Dokumentu popularizēšana			
1.1.	dokumentu krājumu sagatavošana	Krājumi, brošūras* Krājumi, brošūras**	2 2	2 2
1.2.	dokumentu izstādes	skaitis apmeklētāju skaitis	2	5
	t.sk. digitālās	skaitis	2	2
1.3.	iniciatīvās informācijas sagatavošana	skaitis		
1.4.	radio raidījumi	skaitis	2	3
1.5.	televīzijas raidījumi	skaitis	1	5
1.6.	publikācijas	skaitis	8	12
1.7.	lekcijas, ekskursijas, tikšanās, u.c.	skaitis apmeklētāju skaitis	10	23 270

* krājumu skaits, pie kuriem strādās tekošajā gadā

** tajāskaitā krājumi, kuru sagatavošana tiks pabeigta

1.8.	izglītojošo programmu un pasākumu sagatavošana skolēniem un studentiem (t.sk. p.p.1.2.,1.7)	skaitis apmeklētāju skaitis	5	12 153
2.	Pieprasījumu izpilde	izziņas	2950	3932
	tajā skaitā:			
	tematisko	izziņas	10	10
	ārvalstu	izziņas		130
	e-pieprasījumi	izziņas		98
3.	Lasītavas darbs			
	lasītāji, t.sk. ārvalstu	skaitis skaitis	900	1219 13
	izmantoto gl. vien. skaits	skaitis		18153
4.	Apmeklētāju pieņemšana, konsultēšana	skaitis	4000	6640

2.4. informācija par pakalpojumiem.

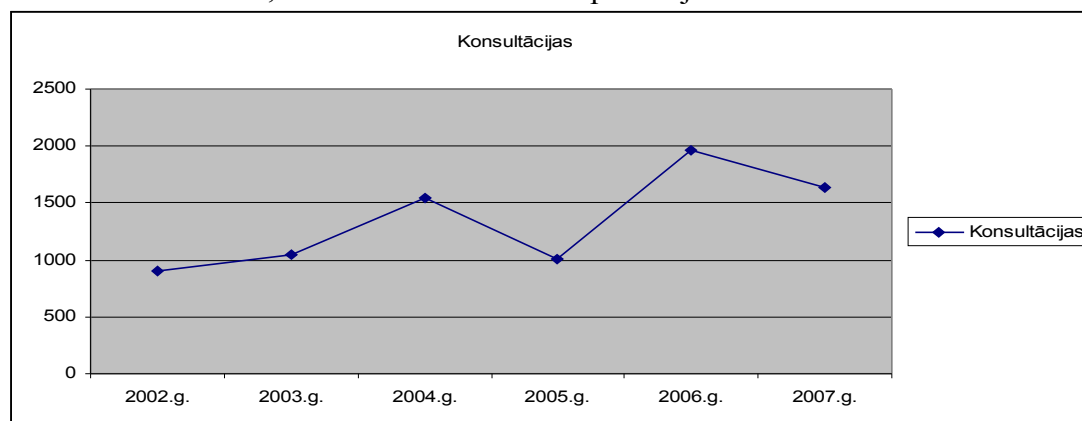
2007.gadā arhīva sniegtie pakalpojumi iedalāmi vairākās grupās:

1. Konsultācijas.

2007.gadā arhīvā pieņemti un konsultēti 7032 klientu, tai skaitā elektroniskā veidā tika uzdoti 392 jautājumi.

Procentuāli visvairāk konsultāciju un dažāda veida informācijas, kopskaitā 3805, sniegta par sociāli tiesiskajiem jautājumiem, dažādiem datiem, vēsturiskajiem notikumiem.

Otrs lielākais konsultāciju jautājumu kopums saistīts ar valsts un pašvaldību iestāžu, nevalstisko organizāciju lietvedības un iestāžu arhīvu uzraudzību. Gada laikā šai klientu grupai sniegta 1827 konsultācijas, tai skaitā 1637 konsultācijas valsts un pašvaldību iestāžu darbiniekiem, 190 nevalstiskā sektora pārstāvjiem.

Konsultāciju valsts un pašvaldību iestāžu darbiniekiem dinamika

Arhīva klientiem bija iespējams saņemt arī dažādas ar specifiskiem jautājumiem saistītas konsultācijas, kuras īpaši gatavoja un sniedza arhīva speciālisti. Kopumā tika sniegta 33 šādas tematiskās konsultācijas.

Konsultāciju tematika tāpat ir bijusi daudzveidīga un savā būtībā diezgan nemainīga. Konsultācijas bija par arhīvā esošajiem dokumentiem, gan par vēstures notikumiem, Latvijas iedzīvotāju represēšanu padomju režīma laikā, personu rehabilitāciju, dokumentu pārvaldības, iestāžu un nevalstisko organizāciju arhīvu veidošanas, uzkrāšanas un izvērtēšanas jautājumiem, privātpersonu arhīvu un kolekciju veidošanu un saglabāšanu utt.

Konsultāciju ņēmēju loks bijis tikpat daudzveidīgs, cik daudzveidīga bijusi tematika, vislielāko grupu sastādīja privātpersonas, kuru interešu lokā, galvenokārt, bija sociāli tiesiskie jautājumi, nākošā lielākā grupa valsts, pašvaldību iestādes, privātās juridiskās personas, arī šīs grupas uzmanības lokā pārsvarā bijuši sociāli tiesiski jautājumi. Pie konsultāciju ņēmējiem pievienojama arī tāda specifiska klientu grupa kā dažādu ministriju darba grupu un komisiju dalībnieki, kuriem nepieciešama padziļināta un specifiska arhīva speciālistu palīdzība.

Elektroniskā veidā sniegto konsultāciju saņēmēji arī iedalāmi vairākās grupās, kā lielākā jāmin jaunieši: studenti, skolēni, gan arī dažādu iestāžu un organizāciju darbinieki, kuri salīdzinoši nesen uzsākuši darba gaitas un interesējas par jautājumiem, kas nepieciešami darba problēmu risināšanai.

Konsultācijas ir arhīva bezmaksas pakalpojums.

2. Viens no arhīva pakalpojumu veidiem ir **klientu apkalpošana arhīva lasītavās**. Arhīva divas lasītavas pārskata gadā apmeklēja 1219 lasītāji. Lasītāju apmeklējumu skaits bija 2780. Klientu vajadzībām no arhīva glabātavām izsniedza 17 443 lietu. Pēc klientu pieprasījuma sagatavotas un izsniegtas 11 017 kopijas.

Lasītavu klientu sastāvs ir līdzīgs konsultāciju ņēmēju sastāvam, šeit jāpievieno arī tie klienti, kas ieradušies no citām valstīm, Krievijas, Ukrainas, Francijas, ASV, Igaunijas, Izraēlas, Kanādas, Vācijas, Lietuvas.

Ikvienam lasītājam tika sniegta maksimāla informācija par viņu interesējošo tēmu un arī sniegta papildus informācija, gadījumos, kad arhīvā netika atrasti nepieciešamie dokumenti, kurā iestādē var griezties, lai risinātu tālāk savu jautājumu.

Lasītavu pakalpojumi arhīvā ir bez maksas.

3. Arhīvam un klientiem ļoti nozīmīgs un būtisks ir arhīva pakalpojums, dažādu **izziņu, norakstu un izrakstu sagatavošana**.

2007.gadā arhīvs saņēma 4153 iesniegumus. No tiem 221 iesniegums tika pārsūtīts izpildei citām institūcijām. Gada laikā sagatavotas atbildes uz 3992 iesniegumiem, tai skaitā 3540 atbildes bija klientiem pozitīvas, 452 atbildes bija negatīvas tai ziņā, ka arhīvs nevarēja sniegt apstiprinošas atbildes uz klientu jautājumiem objektīvu apstākļu dēļ.

Pieprasījumu tematika pamatā atbilda arhīvā esošajam dokumentu kopumam, kā arī arhīva darbības profilam. 2007.gadā arhīvā bija pieprasījumi par 56 informācijas veidiem.

Pakalpojumu ņēmēju loks īpaši neatšķīrās no konsultāciju ņēmēju un lasītavu apmeklētāju loka, tikpat daudzveidīgs.

Šis pakalpojumu veids ir maksas pakalpojums, tomēr tām fiziskajām un juridiskajām personām, kurām saskaņā ar normatīvajos aktos noteiktajām tiesībām ir iespēja saņemt arhīva izziņas bez maksas, tās arī saņēma. Pārskata gadā arhīvs izsniedza 2080 bezmaksas izziņas.

4.Arhīva pakalpojumu klāstu papildina arī tāds pakalpojumu veids kā **iestāžu, organizāciju dokumentu apstrāde** un sakārtošana. 2007.gadā arhīvs noslēdza pakalpojumu līgumus ar 11 organizācijām. Šis ir maksas pakalpojums. Darba rezultātā arhīvs nopelnījis 27 500 latus.

5. 2007.gadā tika nodrošināts arī tāds pakalpojumu veids, kā **semināru** nodarbību vadīšana valsts iestādēm un nevalstiskajām organizācijām par dokumentu pārvaldību, arhīva dokumentu uzkrāšanu, izvērtēšanu, saglabāšanu. 2007.gadā notika 28 semināru nodarbības 17 iestādēs.

Joprojām pieprasīts ir tāds arhīva pakalpojumu veids kā **semināri, praktiskās nodarbības, lekcijas** augstskolu pasniedzējiem, vēstures skolotājiem, skolēniem, studentiem, citiem interesentiem, kuru laikā tiek stāstīts un rādīts gan par arhīva dokumentiem un to izmantošanu vēstures nodarbībās, gan arī iepazīstinot ar arhīva darba būtību un sūtību, arhīvā glabājamo dokumentu sastāvu. Notikušas 9 nodarbības skolotājiem, studentiem, skolēniem. Tajā skaitā organizēti 2 semināri – Baltijas valstu vēstures skolotājiem, kurā trīs darba sesijās un praktiskā darbā tika diskutēts par arhīvu dokumentu izmantošanu represiju tēmas apguvē skolās, apzināti arhīvu piedāvājumi un iespējas tēmas apguvē, arī skolotāju tālākizglītošanā, kā arī praktiski atlasīti dokumenti mācību procesam skolās, un seminārs "LPSR VDM slepeno cīņas metožu atklāšana ar LVA dokumentu un SAB TSDC izziņas dokumentu palīdzību" LU Vēstures maģistra studiju programmas studentiem.

Novadītas 12 **ekskursijas**, kuru laikā apmeklētāji iepazīstināti ar arhīva dokumentu glabātavām, dokumentu izvērtēšanas un kārtošanas būtiski svarīgajiem aspektiem.

Lai uzlabotu pakalpojumu pieejamību un kvalitāti arhīva darbinieki aktīvi piedalījās Latvijas arhīvu vienotās informācijas sistēmas sagatavošanā. Arhīva speciālisti piedalījās intervijās, tika strādāts VVAIS iepirkuma komisijā, kā arī ERAF projekta uzraudzības padomē.

2.5. Jauno politikas iniciatīvu īstenošana

Saskaņā ar Kultūras ministrijas darbības stratēģiju 2007. – 2009. gadam programmas "Kultūras mantojums" 9. p. arhīvs realizēja vairākus pasākumus arhīva darba modernizācijai un dokumentu saglabāšanai. Galvenie akcenti tika likti uz arhīva drošības un ugunsdrošības sistēmu pilnveidošanu un rekonstrukciju, dokumentu saglabāšanas vides uzlabošanu

Tāpat kā visā valstī arī arhīvā viens no politikas virzieniem ir e- pārvaldes ieviešana. Iepriekš minētā arhīvu vienotā informācijas sistēma ir šīs politikas sastāvdaļa..

Atsaucoties uz Saeimas 2005.gada 12. maija Deklarāciju un 2005.gada augustā Ministru Kabineta izveidotās komisijas "PSRS totalitārā komunistiskā okupācijas režīma upuru skaita un masu kapu vietu noteikšanai, informācijas par represijām un masveida deportācijām apkopošanai un Latvijas valstij un tās iedzīvotājiem nodarīto zaudējumu aprēķināšanai" aicinājumam arhīvs realizēja komisijas uzdevumu, izveidojot precīzu datu bāzi par padomju režīma represijām pret Latvijas iedzīvotājiem – 1941.,1949., 1945 – 1953.g veiktajām masveida deportācijām un uz datu bāzes pamata tika izdota piemiņas grāmata "Aizvestie.1949.gada 25. marts" 2 sējumos.

2.6. Iekšējās kontroles sistēmas efektivitāte, plānotie uzlabojumi un pasākumi

2007.gadā turpinājās iepriekšējos gados uzsāktā plānveidīgā iekšējās kontroles sistēmas pilnveidošana. Arhīva kontroles sistēmas pamats ir uzdoto pienākumu un darbu precīza uzskaitē, iespēja kontrolēt to izpildi. Šim nolūkam kalpo dažādi reģistri, plānošanas un darbu uzskaites sistēmas. 2007.gadā tika papildināts un pilnveidots spēkā esošo (1997.-2007.) rīkojumu reģistrs. Aktualizēti, precizēti reģistrā ietvertie rīkojumi, izdarītas nepieciešamās izmaiņas amatu aprakstos. Arhīva darbība tiek vadīta un virzīta ar dažādu instrumentu palīdzību, viens no tādiem instrumentiem ir ikmēneša arhīva struktūrvienību vadītāju un administrācijas tikšanās vadības sēdēs. Tajās tiek apspriesti, izskatīti dažādi ar arhīva darbību saistīti jautājumi: centrālā uzmanība tiek veltīta arhīva plānoto uzdevumu

izpildes kontrolei, dažādu problēmu un riska jautājumu analīzei. Regulāri tiek analizēts arhīva struktūrvienību darbs, pieaicinot uz sēdēm struktūrvienības darbiniekus. Tiek apspriestas un analizētas arhīva īslaicīgās darbības un apmācības programmas. Uz katru sēdi tiek gatavots apskats par jaunākajiem normatīvajiem aktiem, kas ir saistoši arhīva darbiniekiem. Pārskata periodā notikušas 10 vadības sēdes.

Darba organizācijas pilnveidošanai, darbinieku motivācijai tika sagatavoti un ieviesti jauni iekšējie normatīvie dokumenti. Izdoti 85 rīkojumi pamatdarbības jautājumos. Normatīvo aktu pilnveidošana, regulāra to pārskatīšana palīdz organizēt darbu, nodrošināt nepieciešamo kvalitāti.

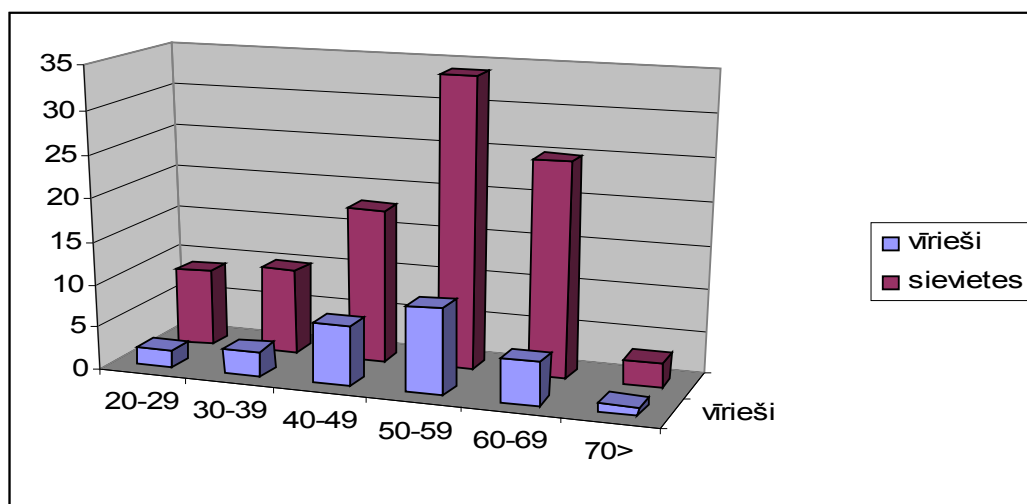
Arhīva tehniskā darba uzraudzībai un darbinieku drošībai tika sagatavoti un uz ārējo normatīvo aktu pamata izdoti iekšējie normatīvie akti, darba drošības, ugunsdrošības, CA jautājumos utt.

3. Personāls

Latvijas Valsts arhīvā saskaņā ar štatu sarakstu ir 137 štata vienības. No kopējā štata vienību skaita 59 ir ierēdņu amati, 55 pārvaldes iestāžu darbinieki un 23 fiziskā darba veicēji.

Arhīva darbinieku izglītības līmenis: 80 darbinieki ir ar augstāko izglītību, 25 darbinieki ar vidējo izglītību un 19 darbinieki ar vidējo speciālo izglītību.

Arhīva darbinieku vecuma līmenis: līdz 29 gadu vecumam arhīvā strādā 11 darbinieki, kas ir 8.7% no kopēja skaita, vecumā no 50 un vairāk gadiem arhīvā strādā 78 darbinieki, tas ir 62% no kopēja skaita, vecumā no 60 un vairāk gadiem ir 34 darbinieki, tas ir 27 % darbinieku, virs 70 gadiem ir 4 darbinieki, tas ir –3% no kopējā darbinieku skaita.

Darbinieku sastāvs pēc vecuma un dzimuma.

Darbinieku sastāvs pēc dzimuma: 99 darbinieku vai 78.5% no kopējā darbinieku skaita ir sievietes.

2007.gadā darba tiesiskās attiecības nodibinātas ar 12 darbiniekiem, izbeigtas ar 16 darbiniekiem. Ar 7 ierēdņiem izbeigtas civildienesta attiecības, bet ar 9 nodibinātas. Notikuši 7 pretendentu atlases konkursi uz ierēdņu amatu vietām, kuros piedalījās 30 pretendenti.

Notikusi ikgadējā ierēdņu un darbinieku darbības vērtēšana no 2007.gada 8.janvāra līdz 23. janvārim. Pārskats par vērtēšanas rezultātiem izskatīts LVA vadības sēdē, rezultātu apkopojums nosūtīts VAĢ. Vērtēšanas rezultāti apkopoti un izmantoti ierēdņu un darbinieku kvalifikācijas pakāpju un mācību vajadzību noteikšanai. Aktualizēti ierēdņu amatu apraksti.

Darba samaksas sistēma pilnveidota atbilstoši normatīvo aktu prasībām. Saskaņā ar 2005.gada 20.decembra noteikumiem Nr.995 arhīva darbiniekiem noteiktas kvalifikācijas pakāpes.

Nodrošināta Ministru kabineta 2001. gada 13. marta noteikumu Nr. 126 "Noteikumi par valsts pārvaldes iestāžu, to funkciju, personāla un civildienesta attiecību izbeigušu personu vienādās uzskaites sistēmu" izpildi pilnā apjomā. 12 reizes aktualizēti dati Personāla uzskaites datorsistēmā .

Nodrošinot Ministru kabineta 2004. gada 3. februāra noteikumu Nr. 62 "Noteikumi par vienoto darba samaksas uzskaites sistēmu no valsts budžeta finansējamās institūcijās" izpildi, tika sagatavoti pārskati par institūcijas amatu sarakstu un darba samaksu 2006.gada 2.pusgadā un 2007.gada 1.pusgadā.

Izglītošana un kvalifikācijas paaugstināšana.

Ierēdņu profesionālās mācības Valsts administrācijas skolā.

48 ierēdņi apmeklējuši VAS tematiskos kursus. Ierēdņi noklausījušies kursu Administratīvais process iestādē, Rezultātu un rezultatīvo rādītāju sistēma, Normatīvo aktu izstrāde u.c.

Profesionālās kvalifikācijas paaugstināšana arhīvā.

Atbilstoši plānam notika 11 **jauno darbinieku** nodarbības .
7 arhīva darbinieki izgājuši apmācības kursu "Prezentāciju veidošanas pamati".

Iestāžu arhīvu un lietvedības daļas, Dokumentu saglabāšanas daļas un Zinātniski tehniskās dokumentācijas daļas 18 darbinieki piedalījās semināra par dokumentārā mantojuma saglabāšanu "Pasīvais un aktīvais risinājums".

Iestāžu arhīvu un lietvedības daļas un Zinātniski tehniskās dokumentācijas daļas darbinieki piedalījās nodarbībās par dokumentu saglabāšanu un preventīvo aizsardzību pirms to nodošanas valsts glabāšanā (3 nodarbības).

Seminārs un nodarbības organizēti sadarbībā ar Centrālā mikrofotokopēšanas un dokumentu restaurācijas laboratoriju.

Lai paaugstinātu zināšanas jauno tehnoloģiju pielietojumā arhīva darbiniekiem organizēti 2 semināri par e-parakstu un par e-dokumentiem, sadarbībā ar "Latvijas Pastu".

2007. gadā augstākajās mācību iestādēs mācījās 14 arhīva darbinieki:

- 1 ierēdnis turpināja studijas, lai iegūtu maģistra grādu un otro izglītību;
- 2 ierēdņi studē doktorantūrā;
- 7 līgumdarbinieki turpina studijas, lai iegūtu augstāko izglītību.

7 darbinieku kvalifikācija paaugstināta piedaloties konferencēs.

4.Komunikācija ar sabiedrību

Latvijas Valsts arhīvs 2007.gadā ir veicis virkni pasākumu, lai informētu sabiedrību par arhīva darbu un arhīva dokumentiem. Regulāri tiek uzturēta arhīva mājas lapa, www.lvarhivs.gov.lv kur var atrast jaunāko informāciju par notikumiem arhīvā.

Lai informētu sabiedrību par dokumentu ieguvumiem, regulāri tiek papildināta un pilnveidota internetā pieejamā arhīva datu bāze. Mājas lapas apmeklētājiem ir iespēja uzdot jautājumus un arhīva darbinieki regulāri sniedz arī atbildes 2007.gadā tika uzdoti 392 jautājumi un uz viesiem jautājumiem tika sagatavotas atbildes.

2007.gadā arhīvs radījis iespēju iepazīt arhīva sagatavoto izstādi par Latvijas iedzīvotāju pirmo masveida deportāciju angļu valodā, kā arī angļiski ir pieejama datu bāze par 1941.gada 14. jūnijā represētajām personām.

Arhīva darbinieki piedalījās TV un radio intervijās, stāstot gan par saviem pētījumu rezultātiem, gan arī par būtiskiem un nozīmīgiem vēstures notikumiem un dokumentiem, kas uzkrāti arhīvā. Pārskata gadā galvenā interviju tēma-arhīva darbs padomju režīma represiju izpētē, sagatavotais pētījumu, dokumentu krājums "Aizvestie. 1949.gada 25. marts"

Dokumentu popularizācijas nolūkā arhīvs sagatavoja dažādas izstādes, gan tādas, kas parādīja arhīvā uzkrātās kolekcijas, gan arī atspoguļoja mūsu valsts vēsturē svarīgus notikumus. Izstādes ir arī līdzeklis kā skaidrot vēstures notikumus.

Arhīva darbinieku sagatavotās publikācijas ir veids kā popularizēt arhīva dokumentus, piesaistīt interesentu uzmanību. 2007.gadā ir sagatavota virkne publikāciju par dažādām vēstures tēmām, kas balstītas uz arhīva dokumentiem.

Lai iepazīstinātu sabiedrību ar arhīva darbu tika organizēti semināri, lekcijas, dažādām interesentu grupām.

Ekskursijas arhīvā un stāstījumi par arhīvu palīdz labāk izprast arhīva būtību un tā piedāvātajām iespējām.

Mazāk tradicionāls un tomēr reizēm izmantots veids kā popularizēt kādu no arhīva darba virzieniem ir preses konferences. 2007.gadā 7. novembrī Latvijas Valsts arhīvā notika preses konference sakarā ar grāmatas „Aizvestie. 1949. gada 25. marts” laišanu klajā. Grāmata tika izdota ar valdības komisijas padomju okupācijas zaudējumu aprēķināšanai atbalstu.

Saistībā ar nozīmīgiem vēsturiskiem notikumiem arhīva darbinieki piedalās TV raidījumos, radio intervijās. 2007.gadā notika 3 radio un 5 televīzijas raidījumi.

Sadarbība ar nevalstisko sektoru.

Arhīvam tradicionāli ir nostabilizējusies sadarbība ar nevalstisko sektoru, par arhīva sadarbības partneriem ir kļuvušas 156 nevalstiskās organizācijas. Arhīvs sniedz regulāru metodisko un praktisko palīdzību saviem sadarbības partneriem. Pārskata gadā ir sniegtas 190 konsultācijas, saskaņotas 33 organizāciju nomenklatūras, apstiprināti 42 organizāciju dokumentu apraksti. Veidojot ilgstošas sadarbības attiecības tiek slēgti sadarbības līgumi, pārskata gadā noslēgti 18 līgumi.

Sadarbība veidojas arī ar privāto sektoru uzkrājot privātpersonu arhīvus un kolekcijas. 2007.gadā noslēgts 21 līgums ar privātpersonām par viņu arhīvu vai kolekciju iekļaušanu valsts dokumentārā mantojuma sastāvā.

5. Plāni nākamajam gadam.

2008.gada prioritātes būs:

1. dokumentu saglabāšanas jomā – dokumentu saglabāšanas nodrošināšana, drošības un ugunsdrošības sistēmu renovācija, lai nodrošinātu dokumentu fizisko saglabāšanu, dokumentu glabāšanas vides uzlabošana;
2. dokumentu aprakstīšanas jomā – lietu pieejamības nodrošināšana, lietu aprakstu pilnveidošana, t.sk. lietu virsrakstu tulkošana uz latviešu valodu, uzziņu sistēmas pilnveidošana;

3. dokumentu uzkrāšanas un uzraudzības jomā –uzraudzības darbs un metodiskā palīdzība dokumentu aprakstīšanā iestādēm, sadarbības attīstība ar nevalstiskajām organizācijām, metodiskās palīdzības sniegšana sagatavojot LPSR perioda dokumentu pieņemšanu valsts glabāšanā ;
4. dokumentu popularizācijas jomā – paredzēts turpināt sadarbību ar MK komisiju par padomju režīma represēto Latvijas iedzīvotāju datu bāzes paplašināšanu ar jaunām represēto iedzīvotāju kategorijām, turpināt apzināt dokumentu kompleksus par represiju tēmu ārpus Latvijas;
5. pakalpojumu jomā- vispusīgas informācijas sniegšana klientiem.

Starptautiskie projekti

Atsaucoties uz Eiropas Komisijas aicinājumu saglabāt represīvajos režīmos bojā gājušo piemiņu, Latvijas Valsts arhīvs sagatavoja un iesniedza Eiropas Komisijai projektu par piemiņas grāmatas “Aizvestie.1941.gada 14.jūnijs”otrrreizējā, papildinātā izdevuma izdošanu.

Pārskata periodā arhīvs realizēja Eiropas Komisijas atbalstīto projektu grāmatas “Aizvestie.1941.gada 14.jūnijs” otrā izdevuma sagatavošanu un izdošanu. Bez grāmatas izdošanas projektā bija paredzēti vēl arī citi pasākumi kā brošūras “Latvijas iedzīvotāju pirmā masveida deportācija.1941.gada 14. jūnijs” sagatavošana un izdošana latviešu un angļu valodās. Projekta ietvaros tika sagatavota un arhīva mājas lapā angļu valodā ievietota izstāde par 1941.gada 14. jūnija deportāciju. Lai darītu pieejamu informāciju lasītājiem arī angļu valodā, interneta versijai tika pielāgota arī datu bāze par pirmo masveida deportāciju. Viens no lielākajiem pasākumiem bija Baltijas valstu vēstures skolotāju seminārs, kurā aktīvi iesaistījās Igaunijas, Lietuvas, Latvijas vēstures skolotāji, izdevniecību pārstāvji, pasākuma dalībvalstu zinātnieki, kas nodarbojas ar padomju režīma vēstures izpēti. Semināra laikā tika apspriests ne tikai vēstures stundu saturs, notika arī diskusijas gan par mācību līdzekļiem, gan par iespējām izmantot avotus, tai skaitā arhīvu dokumentus skolēnu apmācības procesā. Semināra dalībniekiem bija iespējams piedalīties praktiskajās nodarbībās, kuras sagatavoja arhīva darbinieki, tajās piedalījās arī zinātnieki un kopīgi ar skolotājiem analizēja arhīvu dokumentus un arī to, kā un cik lielā mērā tie būtu izmantojami vēstures mācīšanai skolās. Semināra rezultātā arhīvs ieguva jaunu pieredzi un arī dalībnieku ieteikumus kā turpmāk gatavot un veidot arhīva dokumentus un materiālus izmantošanai mācību procesā.

Pētījumu joma

Arhīva speciālisti 2007.gadā pabeidza datu izpēti un apkopošanu par lielāko masveida Latvijas iedzīvotāju deportāciju 1949.gada 25. martā. Tika izveidota datu bāze, kas bija par pamatu tālākajai tēmas izpētei.

Veikta 1949. gada 25. marta deportācijas struktūranalīze. 19 tabulās un grafikos parādīti, analizēti būtiskākie dati par 1949. gada 25. marta deportāciju – tabula „Deportēto Latvijas iedzīvotāju strukturālais sadalījums”, grafiks „1949. gada februārī un martā apstiprinātie slēdzieni” un tabulas „Apstiprināto slēdzienu izpilde”, „Deportācijas norise”, „Deportēto kulaku un nacionālistu procentuālā attiecība pret iedzīvotāju skaitu aprīlī 1949. gada 1. janvārī”. Grafikos parādīts gan deportēto skaita procentuālā attiecība pēc vecuma grupām, izglītības līmenis, etniskais sastāvs, specnometinājumā rajonos nometināto skaits, mirušo un atbrīvoto skaits. No datu bāzes ierakstiem sagatavots, izredīgēts, ar precizētiem personvārdiem, mājvārdiem un aprīņu secībā publicēts izsūtīto cilvēku saraksts (25 aprīlī un Rīgas pilsēta)

Sagatavots un publicēts grāmatā latviešu un angļu valodās vēsturiskais pētījums „1949. gada 25. marts” .

Publicēti 69 tematiski un konceptuāli nozīmīgākie zinātniskajā aprītē esošie un vēl līdz šim nepublicētie Krievijas Federācijas Prezidenta arhīva, Krievijas Federācijas Valsts arhīva, Omskas apgabala Valsts arhīva, Tomskas apgabala valsts arhīva, Tomskas apgabala Jaunākās vēstures dokumentācijas centra un Latvijas Valsts arhīva dokumenti par Baltijas valstu iedzīvotāju 1949. gada 25. marta masveida deportācijas sagatavošanu un īstenošanu. Dokumentu i sadaļas ievads, virsraksti tulkoti angļu valodā.

Jauns pienesums vēsturisko notikumu izpratnei ir arhīva darbinieku sagatavotās kartes, kā, piemēram, „Deportēto Latvijas iedzīvotāju ešelonu iekraušanas un formēšanas punkti 1949. gada 25.–30. martā”, “1949. gada 25.–30. marta deportācija Latvijas pilsētās un pagastos”, “1949. gada 25.–30. martā no Latvijas deportēto iedzīvotāju specnometinājuma vietas”, „Citās deportāciju akcijās (1945 – 1953) no Latvijas izsūtīto nometinājuma vietas”.

6. Uzraudzības funkciju realizācija

Latvijas Valsts arhīvs likumā “Par arhīviem” noteiktās kompetences robežās veica valsts un pašvaldību iestāžu arhīvu un lietvedības darba uzraudzību.

Veicot likumā noteikto uzraudzības funkciju arhīva darbinieki saskārās ar virkni problēmu, kas nav atrisinātas un, kas lielā mērā ietekmē gan iestāžu attieksmi pret dokumentu uzkrāšanu, saglabāšanu, gan arī nosaka valsts arhīva darbinieku rīcību un iespējas ietekmēt iestāžu darbu. Joprojām trūkst normatīvo aktu uz kuru pamata būtu jāpiemēro uzraudzības prasības iestādēm, līdzīgi tas ir arī ar dokumentu pārvaldības kārtību, tajā skaitā nav konkrētu prasību un kārtības attiecībā uz e-dokumentu pārvaldību. Nav arī ārējo normatīvo dokumentu, kas noteiktu kārtību lietu nomenklatūru saskaņošanā ar valsts arhīvu, kārtību, kurā tiek noteiktas dokumentu sakārtošanas prasības, dokumentu nodošanas kārtība valsts glabāšanā. Tie ir normatīvi, bez kuriem arhīva uzraudzības darbs nav veicams kvalitatīvi.

Īpaši izjūtams ir metodikas trūkums uzraudzības darbā ar elektroniskajiem dokumentiem, kā arī šī darba neskaidrais sadalījums starp trim arhīvu sistēmas iestādēm.

Arhīvam ir sarežģīti palīdzēt iestādēm arī tādos jautājumos kā darbs ar ierobežotas pieejamības un klasificētās informācijas dokumentiem. Jo jautājums nav skaidri definēts nekādos normatīvajos dokumentos un nav noteiktas arhīva tiesības un uzdevumi, bet jautājumi no iestāžu puses tiek uzstādīti.

Ļoti būtisks traucējums ir novecojis tipveida dokumentu glabāšanas termiņu saraksts.

No praktiskā aspekta uzraudzības darba kvalitāti nosaka arī tāds faktors kā izteikts kvalificētu arhīva darbinieku trūkums iestādēs. Atbildība par šo darbu bieži vien tiek uzlikta iestāžu darbiniekiem kā papildpienākums, bet atbilstošā kvalifikācija ir pašu cilvēku ziņā. Iestāžu arhīvu darbinieki ir arī viszemāk atalgotais personāls iestādēs, un tas, savukārt, ir par iemeslu biežai arhīva un lietvedības darbinieku maiņai. Līdz ar to zināšanas un pieredze netiek uzkrāta un valsts arhīva speciālistiem nemitīgi jāsaskaras ar profesionālo nekompetenci. Lai situāciju kaut kā glābtu valsts arhīva speciālisti ir paplašinājuši jēdzienu metodiskā palīdzība, ietverot tajā ne tikai atsevišķu jautājumu vai problēmu skaidrojumu, bet faktiski nepārtraukti veicot iestāžu darbinieku primāro apmācību arhīva darba jautājumos.

Nākošā jautājumu grupa, kura arī nav sakārtota un bāzēta uz normatīvajiem aktiem ir likvidēto vai reorganizēto iestāžu dokumentu nodošanas kārtība valsts glabāšanai. Netiek paredzēti finanšu līdzekļi dokumentu sakārtošanai un nodošanai valsts glabāšanā. Būtiska normatīvo dokumentu nepilnība ir arī tā, ka pirms iestādes likvidācijas un normatīvā dokumentu par iestādes likvidāciju izdošanas, ar valsts arhīvu netiek saskaņota kārtība likvidējamās iestādes dokumentu tālākai saglabāšanai.

Pilnveidojot normatīvo bāzi, daudzos normatīvajos aktos tiek iestrādāti dokumentu glabāšanas termiņi diemžēl vairumā gadījumu ar valsts arhīviem tie netiek saskaņoti, arī tas ir ļoti būtisks traucējums sekmīgai uzraudzības darba veikšanai un vispusīgai dokumentārā mantojuma uzkrāšanai.

2007. gadam plānotie uzdevumi ir paveikti pateicoties arhīva darbinieku kopīgajam ieguldījumam un saskaņotajam darbam.

Direktore

D. Kļaviņa

Direktora vietniece

V. Guzanova